[redacted]

מתכונת בבא מציעא

עליך לענות על 7 שאלות מתוך שאלות 1-13

93

פרק הזהב- אונאת דברים

1. "הלא יראתך כסלתך תקוותך ותום דרכיך, זכור נא מיהו נקי ואבד"

א. הסבר מי אמר את הדברים המצוטטים, הסבר את התוכן של הדברים ומה האיסור בהם

[redacted]

ב. מי חמור ממי אונאת דברים או אונאת ממון ומדוע? (פרט את כל הסיבות)

[redacted]

2. "ולאברם היטיב בעבורה"

א. מה לומדים חז"ל מפסוק זה? הסבר כיצד זה נלמד מהפסוק

[redacted]

ב. "אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו" תרגם והסבר

[redacted]

<u>**פרק אלו מציאות סוגיית "יאוש שלא מדעת"**</u>

תא שמע פירות מפוזרין הא לא ידע דנפל מיניה הא אמר מר עוקבא בר חמא הכא במכנשתא דבי דרי עסקינן דאבידה מדעת היא

א. על מי מקשה הגמרא? הסבר את הקושיה היטב.

____

____

____

ב. הסבר את תשובת הגמרא היטב

____

____

____

4. "אלא הכא במאי עסקינן כגון דשויה שליח ואמר לו זיל תרום ולא אמר לו מהני וסתמיה דבעל הבית כי תרום מבינונית הוא תרום ואזל איהו ותרם מיפות"

א. הסבר בלשונך בפירוט מה המקרה המתואר בציטוט?

מישהו שלח שליח ואמר לו תרום בישבילי מהשדה שלי אבל הוא לא אמר לו איזה איכות של פירות לתרום, בעל השדה רגיל לתרום מאיכות בינונית אבל השליח ~~תרם~~ תרם מאיכות גבוהה

ב. על פי המשך הגמרא מה יהיה הדין במקרה הזה?

בעל הבית 'אומר' לו לא ~~תרמת~~ תרמת מיפות יתרך" אם היו פירות יפות יותר בעל הבית היה רוצה ותרומתו תרומה אם לא היו יפות יותר בעל הבית אמר בינונית ותרומתו אינה תרומה כי בעל הבית לא רצה בזה.

5. "בקטרא דציידא דכולי עלמא הכי מקטרי"

א. בציטוט שלפניך תשובה של הגמרא. צטט את הדין במשנה בו עוסקת הגמרא, והסבר היטב את השאלה והתשובה.

השאלה היא האם סימן הלוקח לחבירו בשוכרו אדם (והרסו הו)
סימן או לא סימן. התשובה היא שכן זה סימן.
התשובה היא שכל הדיבוק קושרים באותה קרקע
עמו כה לא סימן

ב. האם מנין הוי סימן? הסבר את הוכחת הגמרא
כן, יכול שמשקל כה סימן ומכאן נבע שלש מנין שהוא
יכול עשרה כמידה של משקל הוא גם סימן

6. א. על פי הגמרא צורבא מרבנן יכול לקבל אבידה על פי טביעות עין. האם מדובר בכל צורבא מרבנן? ענה בפירוט!

לאו יש חשיבות לפה הוא דרך לרוב אדם שיר ואומנות
לו משניות אין האומר רק ששואלים אותו: האם למידת אך? מאחר לו להוד
את הדם שכבת עם אשתך סבר? השם האיסור הכה היה שוכר כך שמא
כלי שמדבר לשקר מאחר לא ינצל אותו
הוא לא אכפת לו מרכוש של חבירו, למרות של מר מנת לא
פוטרו שנה כוס כסף ואת כוונה לא יקח אינה תלמיד אבל
הוא רואה תלמיד שמעונק את ידיו עם מזכרת של חקרו והיא הכין
שהוא הקונה מרכוש שלא אכפת לו מרכוש חקרו.

7. "ת"ש המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשין מהן"

א. על איזה ספק מנסה הגמרא לענות מהברייתא שלפניך.

אם אבד למישהו חפץ במקום ביתורי מה הדין כיון
אם נפל במקום בו יש ביתור צויין או ביתור יהודים
הריק

ב. הסבר את נסיון ההוכחה.

אוקימ"ק הנה יש סה מקום ביתורי עם ריק יהודי (בית כנסת)
שקרו אם אבד משהו הבעלים מת"א שיין והמוצא יכול לקחת
לעצמו.

<u>המשך הגמרא דפים כה - כח</u>

8. "מצא מעות מפוזרות הרי אלו שלו, עשויין כמגדלים חייב להכריז"

א. הגמרא שואלת על הברייתא "הא גופא קשיא" תרגם והסבר את קושיית הגמרא.

ב. למסקנת הגמרא מה יהיה הדין ב"משלחפי שלחופי" הסבר מהיכן זה נלמד.

9. ואלא מתני' דקתני מחציו ולחוץ שלו מחציו ולפנים של בעל הבית ולחזי אי קתא לגאו אי קתא לבר אי שנציה לגאו אי שנציה לבר

א. מהו הדין במשנה בו עוסקת הגמרא? הסבר את הקושי הגמרא

ג. הסבר את המקרה במשנה על פי תשובת הגמרא, פרט מדוע לא קיים הקושי מסעיף א'

10.

א. אדם שראה סלע שנפל מחברו וחיכה עד שהחבר יתאייש ואז לקח. מהם שלושת העבירות בתורה הרלוונטיות למקרה? על אלו מהם יעבור על פי רבא ועל אילו לא. נמק

ב.מי שראה את הסלע של חברו נופל לתוך החול וחברו מסנן את החול במטרה למוצאו. מה הדין? נמק היטב!

מקורות

11. תוס' דיבור המתחיל "קב בארבע אמות" (כא:)

א. "תימה הלא קב...." הסבר את שאלת התוס'

ב.על פי התירוץ השני של תוס' הסבר **בדיוק** את ציור המקרים הבאים: 1. קב בארבע אמות, 2.חצי קב בשתי אמות, 3.חצי קב בשתי אמות בשאלת רב ירמיה.

12. רבנו אשר, ר"ש מסכת בבא מציעא פרק ב סימנים ט-י

ואם היה משכירה לאחרים אפילו מצא בתוך הבית, הרי אלו שלו. ...ואוקמה רב מנשה בר יעקב כגון שעשאו פונדק לגי נכרים. והוא הדין אפילו לאחד. אלא אגב דקאמר ריש לקיש שעשאו פונדק לשלשה ישראל קאמר נמי רב מנשה לגי נכרים. וחצירו לא קני ליה אחר שיצאו מרשות הנכרים דכיון שהוא פונדק ומשכירו תמיד אין עתיד לימצא לבעל החצר.

מתני' מצא בחנות הרי אלו שלו. ...וחצירו לא קנתה דלא סמכה דעתיה כיון דרבים נכנסין ויוצאין. ואפילו איתיה בחנות לא מהני עומד בצד חצירו, אלא היכא דמצי לשומרו ויכול לעכב שלא יטלוהו אחרים. אבל הכא כיון דלא ידע דאיתיה שם ורבים מצויין שם, לא קניא ליה חצירו.

א. אדם שמשכיר צימר ולקוח מצא בו אבידה, של מי האבידה ומה הנימוק על פי הרא"ש

ב. בעל חנות ולקוח מצא בה אבידה כאשר בעל החנות נמצא בחנות,של מי האבידה הסבר היטב על פי הרא"ש היטב

13. הרב יחזקאל פיינהנדלר, השבת אבידה כהלכה, עמ' סד-סז

א. אמרו הבעלים: "יחבל על הפסד ממוני" [ווי לה לחסרון כיס" - בבא מציעא כג ע"א] או כל לשון המוכיח שהתייאשו מאבידתם, ואף אם נתייאשו רק בלב, הרי זה יאוש.

ב. יש אבידות שלבטח נודע לבעליהם מאבידתם קודם הגבהת המוצא, ועל כן אם אין בהם סימן (לא בגופם ולא בממונם) זוכה בהם המוצא. דברים שאדם רגיל למשמש בהם בעל עת ובכלל זה: כסף, דברים יקרי ערך כתכשיטים [הרב יוסף חיים, בן איש חי, שנה א, פרשת כי תבוא אות ד], יהלום, שעון יד, עט, סיגריות, עיתון. דברי מאכל, דבר כבד.

ג. אם הגביה אבידה קודם יאוש בעלים, ואפילו רק בספק אם יתייאשו, ינהג כך: אם המציאה יקרת ערך יניחנה עד שיבוא אליהו, ואם אינה יקרה ונראה שכבר התייאשו הבעלים, מותר לו להשתמש עימה, ויזהר לרשום בפנקסו שם האבידה ומקום מציאתה, וכשיבואו הבעלים ויוכיחו שהאבידה שלהם, יחזיר.

הערה: שמעתי הדברים מהרב יוסף שלום אלישיב, ונבאר הדברים: נחלקו הפוסקים איך ינהג ביאוש שלא מדעת. לדעת הבית יוסף (חושן משפט סימן רס) הגם שאסור ליטלו, מכל מקום אם עבר ונטל הרי אלו שלו, כי אי אפשר לדעת מי הבעלים. ...דעת הש"ך (חושן משפט סימן רס ס"ק כו) שכל עוד שלא נודע מי הבעלים מותר לו להשתמש באבידה, אלא שאם הבעלים יבואו צריך להחזירה להם, כשיוכיחו שהחפץ שלהם. והש"ך (חושן משפט סימן רסב ס"ק ג) כתב שרק לאחר ייאוש מותר להשתמש והיינו שצריך להמתין עד שוודאי יתייאשו הבעלים. וכל אלו השיטות שזכרנו הם בדעת הרמב"ם (הל' גזילה ואבידה טו, א-ו) ובמחבר (שולחן ערוך סימן רס, ט-י). אך דעת הטור (חושן משפט סימן רס), וברמ"א (שם סימן רס, י) שבכל אבידה שיש שאלה של ייאוש שלא מדעת, יהיה מונח עד שיבוא אליהו. ונראה דעת הרב יוסף שלום אלישיב לעשות פשרה בין הש"ך ובין הרמ"א.

א. אדם שמצא יהלום כיצד ינהג? נמק!

יהלום זה פקיר יקר שאדם רגיל הרבה שעה שלו לכן
סימן משבו יהלום מניחים שיצא היהלום יקר שאדם או לכן צריך לבדוק
להכריע על היהלום עיקר האובדו את היהלום ומוזיע שכולם שהוא מצא אותו
ובמציע משהו שיוצא לאור את היהלום וכל מני פרטים תיין מקום לו אדם סמי יקר שיש
ב. בהערה בקטע שלפניך נחלקו הפוסקים מה יעשה מי משנטל אבידה ולא בטוח אם הבעלים כבר היהלום
התייאש. כתוב בלשונך! (העתקה לא תתקבל) מה שיטת הבית יוסף? הש"ך? והרמ"א?

הבית יוסף: אסור לקחת את היהלוש אבל אם בקר המיס את היהלוש
את היהלוש שלו כי אסור לגזול למי שיך, הש"ך: מותר לו לקחת את האבידה
ולהשתמש בה, אבל אם בה היהלוש שלך ומוכיח שהמכל שלו חייב להחזיר.
הרמא: מיקרה כלה זאת מטעיר את האבידה אישה שהיו ולא יתעסק
איתה.